

Finansdepartementet

Ekofinrådets möte den 24 maj 2022

Kommenterad dagordning

Enligt den preliminära dagordning som presenterades den 6 maj 2022. Sedan dess har information tillkommit om följande revideringar i dagordningen: en punkt ska beslutas som A-punkt (5) och en punkt har strukits (7 b). Därtill har revideringar gjorts i bakgrunden och i ständpunkten till dagordningspunkt 7.

1. Godkännande av den preliminära dagordningen
2. (ev.) Godkännande av A-punkter

Icke lagstiftande verksamhet

3. Ekonomiska och finansiella aspekter av krisen i Ukraina

- Diskussionspunkt

Rådet väntas ha en diskussion om ekonomiska och finansiella aspekter av krisen i Ukraina.

EU har vidtagit ett flertal restriktiva åtgärder mot Ryssland och Belarus med anledning av Rysslands aggression mot Ukraina, inklusive på det finansiella området.

Kommissionens senaste prognos över det ekonomiska läget i EU och euroområdet presenterades den 16 maj 2022. I prognosen anges att de ekonomiska utsikterna var goda i EU före invasionen av Ukraina, med en pandemi på tillbakagång och en trolig förbättring av störningarna i de globala

leveranskedjorna. Kriget innebär dock stora utmaningar, med högre råvarupriser, framför allt energipriser, som driver upp inflationen, förvärrade utbuds- och leveransproblem och ökad osäkerhet som påverkar konsumtion och investeringar. Euroområdet och EU:s BNP antas växa med 2,7 procent 2022 och 2,3 procent 2023, vilket är en nedrevidering med 1,3 respektive 0,4 (0,5 för EU) procentenheter jämfört med vinterprognosen. Kommissionen understryker dock att runt 2 procent av tillväxten 2022 beror på den starka utvecklingen 2021 och att BNP endast ökar svagt i år. Prognosen för inflationen har kraftigt reviderats upp och HICP för Euroområdet antas nu nå 6,1 procent 2022, för att sedan sjunka tillbaka till 2,7 procent 2023. Prognososäkerheten beskrivs som ovanligt stor och nedåtriskerna dominerar, som till exempel ännu högre råvarupriser som ökar risken för stagflation, stramare penningpolitiska förhållanden som dämpar tillväxten samt en svagare efterfrågan från bland annat USA och Kina.

Kommissionen har tidigare angett att den nya prognosen kan följas av en uppdaterad bedömning av den vägledning av den finanspolitiska inriktningen som presenterades den 2 mars 2022, inklusive bedömningen att den allmänna undantagsklausulen i EU:s finanspolitiska ramverk ska avaktiveras 2023.

När det gäller ekonomiskt stöd för att hantera negativa konsekvenser av kriget i EU:s medlemsstater, har ekonomi- och finansministrarnas diskussioner bland annat berört ökade kostnader i relation till migration och de höga energipriserna. När det gäller energipriserna har kommissionen under våren presenterat meddelanden för att inleda arbetet med att utforma en plan för att göra EU mindre beroende av fossila bränslen från Ryssland (*RePowerEU*), samt för att beskriva olika åtgärder som EU:s medlemsstater kan vidta för försörjningstrygghet och överkomliga energipriser. Kommissionen väntas presentera ytterligare meddelande inom ramen för *RePowerEU* den 18 maj 2022. När det gäller bland annat finansiering av flyktingmottagande kan medel från sammanhållningspolitiken användas genom initiativen Care och Ändrad React-EU.

När det gäller ekonomiskt stöd till Ukraina och dess medborgare har ett antal åtgärder vidtagits på EU-nivå, inklusive makrofinansiering om 1,2 miljarder euro. Diskussioner pågår om ytterligare stödinsatser, inklusive om inrättandet av en förvaltningsfond för solidaritet med

Ukraina i enlighet med stats- och regeringschefernas överenskommelse från den 24–25 mars. Kommissionen väntas presentera ett meddelande med vidare vägledning den 18 maj 2022.

Ukraina befinner sig i en akut likviditetskris och landets finansiella och ekonomiska stabilitet förväntas försvagas ytterligare. Enligt IMF beräknas finansieringsgapet uppgå till 5–6 miljarder US-dollar per månad och det kan komma att öka i takt med att kriget fortlöper. Enligt Världsbanken förväntas Ukrainas BNP krympa med cirka 45,1 procent under 2022. Vidare uppskattar Världsbanken att kriget hittills beräknas ha orsakat fysiska skador på byggnader och infrastruktur om minst 59,2 miljarder US-dollar.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen står redo att vidta utökade restriktiva åtgärder mot Ryssland och Belarus vid behov, samt att verka för ett effektivt genomförande av dessa åtgärder.

Regeringen konstaterar att de ekonomiska utsikterna är mycket osäkra, och att det är viktigt att följa utvecklingen noga. Regeringen betonar vikten av att EU:s regelverk främjar sunda offentliga finanser, och menar att medlemsstaternas finanspolitik och tillämpningen av EU:s finanspolitiska ramverk bör röra sig mot en normalisering.

Givet det osäkra läget i omvärlden är det samtidigt viktigt att medlemsstaterna kan anpassa sin finanspolitik vid behov. Regeringen konstaterar att det är upp till varje medlemsstat att besluta om finanspolitiska åtgärder. Merparten av de åtgärder som vidtas för att hantera negativa konsekvenser av krisen kommer och bör vidtas på nationell nivå. Regeringen välkomnar på ett generellt plan insatser för att underlätta för medlemsstaterna i detta avseende, inom ramen för befintliga EU-regelverk. Regeringen menar att denna typ av åtgärder ska vara välriktade, tillfälliga och värna den inre marknadens funktionssätt. Samtidigt är det viktigt att man inte inför kontraproduktiva stimulanser till ekonomin i ett ekonomiskt läge med inflationstryck och utbudsstörningar.

När det gäller eventuella stödåtgärder på EU-nivå till medlemsstaterna anser regeringen att dessa bör finansieras genom omprioritering av

medel som redan finns i EU:s fleråriga budgetram för 2021–2027 och inte genom exempelvis ytterligare gemensam upplåning.

Regeringen anser vidare att EU bör bistå Ukraina med ekonomiskt stöd och är öppen för att diskutera lämpliga alternativ.

Lagstiftningsöverläggningar

4. (ev.) Direktiv om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella företagsgrupper i Europeiska unionen

- Beslutspunkt

Rådet väntas anta en allmän riktlinje om ordförandeskapets kompromissförslag till ett direktiv om en global minimiskatt för multinationella företag inom EU.

Överläggning med skatteutskottet ägde rum den 17 februari, den 22 februari och den 31 mars 2022. Information till skatteutskottet planeras till den 19 maj 2022. Samråd med EU-nämnden om direktivförslaget ägde rum den 14 januari, den 11 mars och den 1 april 2022.

Kommissionen presenterade den 22 december 2021 ett förslag till direktiv om en global minimiskatt för multinationella företag inom EU. Syftet med direktivet är att genomföra de modellregler avseende en global minimibeskattningsnivå på 15 procent som arbetats fram inom ramen för OECD/G20 *Inclusive Framework on base erosion and profit shifting* (BEPS), förkortat IF.

Förslaget beskrivs närmare i faktrapmemoria 2021/22: FPM46.

Efter förhandlingar i rådet är nu förslaget till direktiv i linje med OECD:s modellregler. Förhandlingarna i rådet har bland annat rört frågor om tid för genomförande i EU:s medlemsstater, valmöjlighet till en nationell *top up*-skatt, sanktionsregler och beaktande av så kallade *safe harbours* samt tydliga kopplingar till att genomförandet av direktivet i EU ska ta hänsyn till det arbete som gjorts inom OECD.

Förslag till svensk ståndpunkt

Syftet med kommissionens förslag om en global minimibesättning är att implementera OECD:s modellregler inom EU. Sverige ställer sig positivt till en global minimibesättning och att implementeringen i EU sker genom ett direktiv. Det är viktigt att ett system för en global minimibesättning uppnår en lämplig balans mellan komplexitet och effektivitet. Det ska vara förutsebart, proportionerligt och träffsäkert utifrån syftet. Det är av central betydelse att direktivet är i linje med OECD:s modellregler om en global minimibesättning och att tiden för genomförande av direktivet tar hänsyn till medlemsstaternas interna lagstiftningsprocesser.

Ordförandeskapets inriktning i kompromissförslaget är nu, efter förhandlingar i rådet, i linje med OECD:s modellregler. Kompromissförslaget beaktar även den nu antagna kommentaren till modellreglerna och OECD:s pågående arbete med detaljerade genomförandebestämmelser. Vidare har Sveriges behov av längre tid för genomförande av direktivet tillgodosetts. Mot denna bakgrund kan Sverige stödja att rådet ska anta en allmän riktlinje om direktivförslaget.

5. (ev.) Europeiska långsiktiga investeringsfonder

- Beslutspunkt

Väntas beslutas som A-punkt på ett kommande rådsmöte.

6. Övriga frågor

(ev.) Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster

- Informationspunkt

Ordförandeskapet väntas informera om hur arbetet går med aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster.

Icke lagstiftande verksamhet

7. (ev.) Den ekonomiska återhämtningen

a) Lägesrapport om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens

- Diskussionspunkt

Rådet väntas få en lägesuppdatering om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF), med möjlighet till diskussion. Därtill väntas rådet hålla en första och övergripande diskussion om hur RRF ska användas för att genomföra kommissionens plan för att minska EU:s beroende av ryska fossila bränslen och påskynda den gröna omställningen, *REPowerEU*.

Överläggning med finansutskottet om RRF ägde rum den 16 juni 2020. Finansutskottet fick senast information om processen för återhämtnings- och resiliensplanernas genomförandebeslut den 22 februari 2022. Samråd med EU-nämnden om RRF har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 29 april 2022. RePowerEU-planen har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Den 28 maj 2020 presenterade kommissionen ett förslag om inrättande av RRF. Förordningen trädde i kraft den 19 februari 2021.

Förslaget beskrivs närmare i faktagromemoria 2019/20: FPM52.

Enligt förordningen ska medlemsstaterna lämna in återhämtnings- och resiliensplaner till kommissionen för att erhålla ekonomiskt stöd från RRF. Planerna ska godkännas genom att rådet antar genomförandebeslut. Planerna ska redogöra för vilka reformer och investeringar medlemsstaterna avser att genomföra, ange tidsbestämda mål och delmål för dessa åtgärder, samt förklara hur de planerade åtgärderna uppfyller de kriterier som anges i förordningen. Åtgärderna ska bland annat bidra till att effektivt hantera relevanta landsspecifika rekommendationer inom ramen för den europeiska planeringsterminen samt bidra till den gröna och digitala omställningen. I planerna ska det också anges hur de föreslagna åtgärderna bidrar till jämställdhet.

Hittills har 26 medlemsstater lämnat in sina återhämtnings- och resiliensplaner. Genomförandebeslut har godkänts av rådet för 24 medlemsstater.

Förhandsutbetalningar är verkställda för de länder som ansökt om detta och vars återhämtningsplaner har godkänts av rådet. Vad gäller sedvanliga utbetalningar kan medlemsstaterna ansöka om dessa upp till två gånger per år. Det är kommissionen som fattar beslut om utbetalning efter att ha granskat huruvida landet uppfyllt de fastställda milstolparna och målen.

Hittills har utbetalningar beviljats för Spanien, Frankrike, Italien, Grekland och Portugal.

Den 18 maj 2022 presenterade kommissionen ett paket med ett antal meddelanden inom ramen för *REPowerEU*. Kommissionen föreslår bland annat att RRF ska få en viktig roll i genomförandet av *REPowerEU*. Enligt förslaget ska de återhämtnings- och resiliensplaner som ändras efter att förslagen trätt i kraft innehålla ett nytt kapitel om *REPowerEU*. De existerande delarna av planerna påverkas inte. Förslaget är att det nya kapitlet ska innehålla både reformer och investeringar på samma sätt som existerande planer. Kommissionen föreslår vidare att *REPowerEU*-kapitlet inte ska omfattas av faciliteten för återhämtning- och resiliens krav på att minst 20 procent av finansieringen ska gå till den digitala omställningen och att tillåta reformer och investeringar i olja och gas när det handlar om att tillgodose omedelbara energibehov för att minska behoven av rysk olja och gas.

Det föreslås även att återstående medel inom RRF ska kunna användas för åtgärder inom *REPowerEU*, och att ytterligare medel ska kanaliseras genom RRF för detta ändamål. De återstående medlen handlar främst om lånemedel, där medlemsstater hittills inte ansökt om hela beloppet som finns tillgängligt inom RRF, och till viss del den omfördelning av bidragsmedel mellan medlemsstater som den uppdaterade fördelningen av bidragsmedel som ska ske i slutet av juni kommer att ge upphov till. De ytterligare medlen handlar dels om en försäljning av utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem och dels om att tillåta medlemsstater att föra över vissa medel från de nationella tilldelningarna i sammanhållningspolitiken och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inom den gemensamma jordbrukspolitik.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar information om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens.

Regeringen analyserar detaljerna i de justeringar av faciliteten som har lagts fram inom ramen för *REPowerEU*, men välkomnar på ett övergripande kommissionens förslag att faciliteten för återhämtning och resiliens ska användas för genomförandet av *REPowerEU*. Regeringen stödjer förslaget att återstående medel inom faciliteten får användas för detta ändamål. Vidare är

regeringen öppen för att diskutera omprioriteringar inom befintlig EU-budgetram för att finansiera *REPowerEU*, däribland från sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken.

Regeringen är kritisk till förslaget om försäljning av utsläppsrätter för att mobilisera ytterligare resurser till RRF och *REPowerEU* eftersom det undergräver EU:s utsläppshandelssystem och skulle öka EU:s koldioxidutsläpp.

b) (ev.) Rådets genomförandebeslut

- Beslutspunkt

Punkten har strukits från dagordningen.

8. Uppföljning av G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer

- Informations-/ diskussionspunkt

Kommissionen och ordförandeskapet väntas återrapportera från G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer som ägde rum den 20 april 2022.

Samråd med EU-nämnden om EU:s gemensamma positioner inför G20-mötet och processen för deras slutbehandling ägde rum den 1 april 2022.

Vid G20-mötet representerades EU av ordförandeskapet och kommissionen. Inför G20-mötet förbereder EU gemensamma positioner i form av ett mandat.

Vid mötet diskuterades utsikter och risker i den globala ekonomin, globala hälsofrågor, den internationella finansiella arkitekturen och hållbar finansiering. Länder var djupt oroade över den humanitära situationen i Ukraina och krigets påverkan på den globala ekonomin.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att rådet får en återrapportering från G20-mötet.

9. Övriga frågor

Arbetet i expertgruppen för tullunionen

- Diskussionspunkt

Rådet väntas få en presentation av Visepersongruppens rapport om tullunionen, med möjlighet till diskussion.

Information till skatteutskottet planeras till den 19 maj 2022. Den aktuella rapporten har inte behandlats i EU-nämnden tidigare.

Kommissionen inrättade 2021 en Visepersonsgrupp som fick i uppdrag att bidra till diskussionen om hur tullunionen ska stå bättre rustad för framtiden. Visepersongruppen presenterade den 31 mars 2022 en rapport med tio rekommendationer. I rapporten konstateras att tullunionen inte är ändamålsenlig och att strukturella förändringar krävs. Gruppen rekommenderar därför bland annat att kommissionen ska lämna ett reformpaket med förslag till översyn av EU:s tullagstiftning och styrningen av tullunionen. Reformen bör vara genomförd senast 2030. I rapporten föreslås bland annat att det ska inrättas en tullbyrå till stöd för kommissionen och medlemsstaterna, samt en övergripande ram för hantering av risker på EU-nivå.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringens uppfattning är att tullunionen fungerar väl.

Regeringen delar inte Visepersongruppens bild att tullunionen inte är ändamålsenlig och att det därför krävs drastiska och omedelbara strukturella förändringar. Dock är det så att omvärlden förändras och därmed måste även tullunionen utvecklas. Regeringens utgångspunkt är att det handlar om anpassningar snarare än genomgripande förändringar.

Regeringen kan preliminärt se fördelar med en mer centraliserad riskhantering på EU-nivå. På så sätt kan man upptäcka risker som är svåra att se utifrån den information som finns på nationell nivå. Detta kan dock inte ersätta den riskhantering som sker på nationell nivå utan bör vara ett komplement. När det gäller ett eventuellt inrättande av en EU-tullbyrå är regeringen dock inte övertygad om att detta är svaret på de utmaningar som tullunionen står inför.

Regeringen anser generellt att den institutionella balansen bör bevaras och att det är viktigt att eventuella åtgärder balanseras mot en restriktiv budgetpolitik.